

Dosarul nr. 2ra-248/22
2-18146202-01-2ra-25022022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – G. Stratulat
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu

ÎNCHEIERE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni împotriva lui Adrian Matiescu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei și s-a menținut fără modificări hotărârea din 07 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis acțiunea depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni,

constată:

La 11 februarie 2020, întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni (în continuare ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Adrian Matiescu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a invocat că, la 12 octombrie 2015, în mun. Chișinău a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculelor de marca model VAZ 21061, cu n/î CCY 261 și VW Touareg, cu n/î KfV 707.

Prin decizia agentului constator privind aplicarea sancțiunii nr. 30-1-22d/15-10580 din 20 noiembrie 2015, s-a stabilit că vinovat de producerea accidentului rutier din 12 octombrie 2015 este conducătorul autovehiculului de marca și model VAZ 21061, cu n/î CCY 261, Adrian Matiescu.

Reclamanta a menționat că, la data producerii accidentului rutier, autovehiculul de marcă și model VAZ 21061, cu n/î CCY 261 era deținut de către

Iacob Tanasevici, care avea încheiat cu ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA contractul de asigurare de răspundere civilă auto internă nr. RCAI-001809759 din 24 septembrie 2015.

Astfel, în temeiul contractului de asigurare de răspundere civilă auto internă nr. RCAI-001809759 din 24 septembrie 2015, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a achitat despăgubirea de asigurare în mărime de 76 803 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 5261 din 20 iulie 2016 și ordinul de plată nr. 7716 din 26 decembrie 2016.

Reclamanta a relevat că Adrian Matiescu nu este inclus în calitate de subiect asigurat al contractului de asigurare de răspundere civilă auto internă nr. RCAI-001809759 din 24 septembrie 2015.

ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a indicat că, prin prisma art. 1329 alin. (1) din Codul civil și art. 29 lit. d) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, are dreptul de regres față de Adrian Matiescu în limita sumei despăgubirii de asigurare achitate în urma accidentului rutier produsă la 12 octombrie 2015.

Astfel, în scopul valorificării posibilității de restituire benevolă a sumei achitate, la 12 mai 2017, a expediat în adresa lui Adrian Matiescu la cererea suplimentară prealabilă privind recuperarea despăgubirii de asigurare nr. 890/17 și nr. 891/17, însă, nu a primit nici un răspuns la aceasta.

Reclamanta ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea de la Adrian Matiescu în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 76 803 lei și compensarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în cuantum de 2 304,09 lei, achitate la depunerea acțiunii.

Prin hotărârea din 07 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

S-a încasat de la Adrian Matiescu în beneficiul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA suma de 76 803 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și suma de 2 304 lei taxa de stat (vol. I, f.d. 106, 110-113).

La 29 iulie 2020, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, a declarat apel împotriva hotărârii din 07 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 108-109,).

Prin decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și s-a menținut fără modificări hotărârea din 07 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 198, 199-208).

În consolidarea soluțiilor prima instanță și instanța de apel au reținut că, prin prisma art. 1329 alin. (1) din Codul civil și art. 29 lit. d) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA are dreptul de a înainta împotriva lui Adrian Matiescu acțiune în ordine de regres a despăgubirii de asigurare plătită, întrucât acesta se face vinovat de producerea accidentului rutier și nu este inclus în polița de asigurare de răspundere civilă

auto obligatorie internă (RCA) RCAI-001809759 din 24 septembrie 2015, iar asigurătorul a achitat păgubitului despăgubirea de asigurare.

La fel, instanța de apel a apreciat ca nefondate și lipsite de suport juridic argumentele lui Adrian Matiescu și ale reprezentatului acestuia, avocatului Roman Doroftei, precum că litigiul a fost judecat în absența lor, care nu au fost citați în modul prevăzut de legislație. Or, din materialele cauzei rezultă cert că Adrian Matiescu a fost citat legal, iar ulterior în procesul de judecată a intervenit avocatul Roman Doroftei. Prin urmare, în condițiile speței, nu poate fi invocată vicierea procedurii de citare a părților.

La 07 februarie 2022, Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, a declarat recurs împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (vol. I, f.d. 4-9).

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcări de procedură, fapt ce atrage necesitatea casării acesteia.

Recurentul a menționat că judecarea fondului cauzei a avut loc în lipsa sa, iar această circumstanță constituie o încălcare a principiului egalității armelor, deoarece instanța de judecată și-a format concluziile doar în baza opiniilor părții adverse. Atât prima instanță, cât și cea de apel au neglijat normele de drept procedural, deoarece nu i-au garantat dreptul la apărare, pentru a-și prezenta poziția procesuală, de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații.

La fel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și expuse în apel, care au importanță majoră pentru examinarea litigiului, și anume faptul nu a fost atras în proces brokerul de asigurare care a perfectat contractul de asigurare.

În opinia recurentului, antrenarea în proces a brokerului de asigurare era necesară, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția anume din această perspectivă, că contractul a fost încheiat prin intermediul brokerului.

Mai mult decât atât, neatragera brokerului de asigurare în proces îi afectează drepturile, întrucât nu poate înainta o acțiune de regres împotriva acestuia pe motiv că a permis unor persoane neîmputernicite să semneze contracte.

Dealtfel, nu a fost atras în proces nici Iacob Tanasevici, care deținea autovehiculul de marcă și model VAZ 21061, cu n/î CCY 261 și avea încheiat cu ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA contractul de asigurare de răspundere civilă auto internă nr. RCAI-001809759 din 24 septembrie 2015.

Instanțele inferioare trebuiau să atragă în proces brokerul de asigurare și pe Iacob Tanasevici și din perspectiva că la materialele cauzei lipsește originalul contractului de asigurare, iar cercetarea acestuia este necesară deoarece există divergențe esențiale între contract și polița de asigurare.

Recurentul a indicat că instanța de apel nu a dat răspuns la argumentul că suma solicitată de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA este exagerată și nu se confirmă prin materialele cauzei, iar soluționarea efectivă a acțiunii impunea efectuarea unei expertize merceologice pentru determinarea sumei concrete a compensării.

Cu atât mai mult că, în speță, asigurătorul nu respectat procedura legală de invitare a părții vinovate la constatarea pagubelor materiale, or, procesul-verbal

de constatare a pagubei, contrar art. 22 alin. (4) din Legea nr. 414/2006, a fost întocmit în lipsa lui Andrian Matiescu, fără o notificare legală pentru participare.

Finalmente, recurentul a notat că atât prima instanță, cât și instanța de apel au omis să se expună în privința vinovăției sale în comiterea accidentului, deoarece la moment nu este o decizie finală asupra procesului-verbal cu privire la contravenție, care a fost contestat în instanța de judecată în ordinea stabilită de art. 448 din Codul contravențional.

Prin referința depusă la 31 martie 2022, intimata ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat declararea recursului depus de Adrian Matiescu ca fiind inadmisibil și menținerea deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 09 noiembrie 2021. Potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „valeria.puntea@justice.md”, decizia integrală din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată electronic reprezentantului recurentului la 12 ianuarie 2022 (vol. I, f.d. 210).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 07 februarie 2022.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o

hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson v. Olanda*, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Adrian Matiescu a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher v. Cehia*, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera

recursul declarat de Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Adrian Matiescu, reprezentat de avocatul Roman Doroftei, împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas